

† LUCIAN

Din mila lui Dumnezeu Episcop al Caransebeșului

Iubitului cler, cinului monahal și dreptcredincioșilor creștini, har, binecuvântare, bucurie și pace de la Dumnezeu nostru în Treime lăudat – Tatăl, Fiul și Sfântul Duh

Hristos a Înviat!

„Și înviind a treia zi și cale făcând oricărui trup la învierea cea din morți – că nu era cu puțință a fi ținut sub stricăciune Începătorul Vieții – făcutu-S-a începătură celor adormiți, Întâi-Născut din morți, ca să fie El Însuși Începătorul tuturor în toate.” (Rugăciunea Sfintei Jertfe – Anaforaua Sfântului Vasile cel Mare)

Iubiți fii și fiice ai Învierii lui Hristos,

Domnul și Mântuitorul nostru, Iisus Hristos Cel mort și Înviat, Cuvântul lui Dumnezeu Cel Care S-a întrupat este Pedagogul nostru spre Înviere, Învățătorul și Îndrumătorul nostru, Cel Care ne-a spus cum să ne rugăm și să ne adresăm Părintelui Ceresc – pe Care Îl numim „Tatăl nostru”. Fiul Cel iubit al Tatălui, Mântuitorul Iisus Hristos, Care a venit la noi, ne călăuzește ca să înțelegem că primindu-L pe El și crezând în numele Lui dobândim putere de sus și devenim „fii ai lui Dumnezeu” după har (cf. Ioan 1, 12).

Așadar, „Hristos a înviat din morți, făcându-Se începătură a învierii celor adormiți” (I Corinteni 15, 20) și devenind pentru mântuirea noastră Întâi Născut din morți, ne călăuzește spre Învierea cea de obște, spre Împărăția cea Veșnică și viața veacului ce va să fie.

Iubiți frați creștini,

Cu adevărat Hristos Cel Înviat este Pedagogul nostru, Cel Care ne învață cum să viețuim în Legea Harului, spunându-ne: „Ați auzit că s-a zis celor de demult... Eu însă Vă spun...” (Matei 5, 21-22). Mântuitorul ne învață cum să ne iubim unii pe alții, cum să iubim pe vrăjmașii noștri și să facem bine celor care ne urăsc pe noi, ne spune foarte clar cu autoritatea de Învățător Absolut cum să ne ferim de desfrânare, să nu săvârșim adulter în inima noastră, să nu jurăm nici pe cer, nici pe pământ, ci ceea ce este da, să fie da, iar ceea ce este nu, să fie nu. De asemenea, Pedagogul nostru spre Înviere ne mai spune în Predica de pe Munte că trebuie să-i întoarcem aproapelui nostru și obrazul celălalt dacă ne lovește, iar celui ce voiește

să se judece cu noi ca să ne ia haina, să-i lăsăm și cămașa. Iisus Hristos – Domnul și Călăuzitorul nostru, ne spune să fim desăvârșiți precum Tatăl nostru Cel ceresc desăvârșit este și ne învață în continuare cum să ne rugăm, cum să postim, să nu ne adunăm comori pe pământ..., ci în cer..., ca acolo să fie și inima noastră. Ne mai spune Pedagogul nostru, Cel Care ne educă și ne formează pentru a deveni cetățeni vrednici ai Raiului, că nu putem sluji la doi domni, lui Dumnezeu și lui mamona și nu trebuie să ne îngrijim pentru sufletul nostru ce vom mânca, nici pentru trupul nostru cu ce ne vom îmbrăca, deoarece știe Tatăl cel Ceresc trebuințele și nevoile noastre. Fiii lui Dumnezeu după har sunt chemați să înțeleagă cuvintele: „Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate acestea se vor adăuga vouă” (Matei 6, 33), și iarăși: „Toate câte voiți să vă facă vouă oamenii, asemena și voi faceți lor, că aceasta este Legea și proorocii” (Matei 7, 12) și încă odată cuvintele care ne spun: „De nu va prisosi dreptatea voastră mai mult decât a cărturarilor și a fariseilor, nu veți intra în Împărăția Cerurilor” (Matei 5, 20) și „Nu oricine Îmi zice: Doamne, Doamne va intra în Împărăția Cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui Meu Celui din ceruri” (Matei 7, 21).

După această succintă și foarte scurtă incursiune în preafrumoasa și esențiala Predică de pe Munte rostită de Hristos – Pedagogul nostru, trebuie să înțelegem că nu există Înviere și Viață Veșnică Fericită fără o trăire autentică în Duhul Evangheliei și fără o comuniune puternică și indisolubilă cu tot ceea ce înseamnă Poruncile lui Dumnezeu, Voia Divină și iubirea jertfelnică și milostivă a Celui care „ne-a iubit cel dintâi” (I Ioan 4, 19) – Domnul Dumnezeu și Mântuitorul nostru. În continuarea celor enunțate până acum, Sfântul Apostol Pavel spunea galatenilor în vremea aceea și ne spune și nouă în vremurile acestea în care dreptmăritorii creștini sunt mult amăgiți, foarte dezorientați și des ispitiți, de duhul acestui veac, de Potrivnicul nostru diavolul, care umblă peste tot, răcnind ca un leu și căutând pe cine să înghită (Cf. I Petru 5, 8). Iată cum Apostolul Neamurilor ne atenționează părintește: „Nu vă amăgiți: Dumnezeu nu se lasă batjocorit; căci ce va semăna omul, aceea va și secera. Cel ce seamănă în trupul său însuși, din trup va secera stricăciune; iar cel ce seamănă în Duhul, din Duh va secera viață veșnică. Să nu încetăm de a face binele, căci vom secera la timpul său, dacă nu ne vom lenevi. Deci dar, până când avem vreme, să facem binele către toți, dar mai ales către cei de o credință cu noi.” (Galateni 6, 7-10)

Iubiți credincioși și credincioase,

Anul 2016 a fost declarat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române ca „Anul omagial al educației religioase a tineretului creștin ortodox”. Extinzând această temă a educației tineretului, propusă pentru acest an și dezbătută în multe feluri și în diferite locuri – la biserică, în școli, cu preoții și profesorii de religie,

dar mai ales în fața tinerilor care au nevoie de o educație religioasă și formare spirituală bine definită, articulată și continuă, putem spune că în Biserica Creștină, în general și în Biserica Ortodoxă, în special, există doar tineri de diferite vârste. Cei care sunt ancorați în Biserică și trăiesc o viață autentică în Hristos, practicând sfințele virtuți ale desăvârșirii, nu pot fi bătrâni din punct de vedere spiritual, ci au fost și rămân tineri în permanență, aici și în veșnicie, luptând lupta cea bună și dobândind tinerețea duhovnicească, fără urme de bătrânețe, adică fără plictiseală și plafonare. De această stare din urmă trebuie permanent să fugim și cu adevărat să rămânem, indiferent de vârstă, tineri activi și ancorați într-o viață dinamică în Hristos Cel Înviat – Care prin Învierea Sa ne-a dat viață fără de moarte și tinerețe fără bătrânețe în Împărăția cea fără de sfârșit a Tatălui Ceresc.

În acest context trebuie să spunem și noi împreună cu Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan că: „La început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu... toate prin El s-au făcut... și El era viața și viața era lumina oamenilor” (Ioan 1, 1, 3-4). Dar în același timp, se cuvine să completăm și să comentăm acest cuvânt scripturistic împreună cu marele conducător al Școlii din Alexandria Egiptului – Clement, care, în lucrarea sa foarte importantă intitulată *Pedagogul* ne spune de fapt că Fiul lui Dumnezeu, Cuvântul Întrupat este *Pedagogul* nostru spre viața veșnică: „De Cuvântul lui Dumnezeu ne bucurăm nespuse de mult; de dragul Lui renunțăm cu jurământ la vechile credințe și ajungem tineri pentru dobândirea mântuirii, cântând, împreună cu profeția, care spune: «Cât este de bun Dumnezeu cu Israel, cu cei drepti la inimă» (Psalmul 72, 1). Cuvântul sfătuitoare conduce toate faptele noastre, iar Cuvântul mângâietor vindecă pasiunile noastre. Cuvântul este unul și același. Este în întregime în toate aceste acțiuni: smulge pe om din închinarea la idoli în care a crescut și îl duce la mântuirea cea curată a credinței în Dumnezeu. [...] Să fie, dar, numit de noi Cuvântul, cum e și firesc, cu un singur nume: *Pedagog*. Fiind *Pedagog* se îngrijește de educația oamenilor, nu de instruirea lor; scopul Lui este de a face sufletul mai bun, nu de a-l învăța; de a da sfaturi pentru o viață înțeleaptă, nu pentru o viață dedicată științei.”¹

În continuare Clement Alexandrinul ne mai spune că: „*Pedagogul* nostru, Cuvântul este așadar, Cel Care vindecă prin sfaturile Sale, patimile sufletului nostru care sunt împotriva firii. [...] este un vindecător al sufletului bolnav. *Pedagogul* cel bun, Înțelepciunea, Cuvântul Tatălui, Cel ce a creat pe om, Doctorul, Care vindecă toate bolile omenirii, se îngrijește de întreaga făptură a omului; îi vindecă și trupul și sufletul [...] prin porunci și prin harurile tălmăduirilor, Cuvântul vindecă însuși sufletul; cu sfaturile, poate că are oarecare întârziere, dar cu harurile este bogat, că ne spune nouă păcătoșilor: «Iertate

¹ Clement Alexandrinul, *Pedagogul* (P.S.B. 4), traducere, introducere, note și indici de pr. Dumitru FECIORU, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1982, p. 166-167.

„Îți sunt păcatele tale» (Luca 5, 20).”² „Pedagogul ne spune că cel înscris în Hristos trebuie să ducă o viață cumpătată, să se slujească singur; și pe lângă aceasta, să știe că viața lui este trecătoare. [...] Astfel, dar, Cuvântul a fost numit Mântuitor. El a descoperit pentru noi aceste doctorii spirituale, spre a ne desăvârși simțirea și a ne mântui. Cuvântul așteaptă timp potrivit; pune în lumină cele ce vatămă, vorbește de cauzele patimilor, taie rădăcinile poftelor nesocotite, dă de știre de cele ce trebuie să ne ferim și oferă celor bolnavi toate leacurile mântuirii. Cea mai mare și cea mai împărătească lucrare a lui Dumnezeu este aceasta: mântuirea omenirii. [...] Cum să nu-I aducem mulțumire Pedagogului, Care împiedică pornirile noastre, care ne duc la păcate, Pedagogului, Care ne învață poruncile potrivite pentru o dreaptă viațuire? Trebuie, deci, să-I mulțumim nespus de mult. Ce altceva spunem că trebuie să facă ființa cea cugetătoare, adică omul, decât să contemple Dumnezeirea?”³

Cinstiți iubitori ai Bisericii Creștine,

Arta pedagogiei a preocupat permanent pe om. Există însă o pedagogie divină care le întrece pe toate, întrucât aceasta nu îl pregătește pe om pentru lumea de aici, ci pentru viața cea veșnică cu Dumnezeu; aceasta nu-l pregătește pe om pentru dobândirea unor cunoștințe, fie ele cât de înalte și de folositoare, ci pentru cunoașterea și contemplarea lui Dumnezeu. Pedagogul acestei științe este Însuși Fiul lui Dumnezeu, Iisus Hristos. Să căutăm să nu avem alt Domn și Învățător decât pe Iisus Hristos!

În tradiția creștină, în concepția Sfinților Părinți, toți oamenii, indiferent de vârstă, sunt copiii lui Dumnezeu. În consecință, copiii lui Dumnezeu au nevoie de o pedagogie continuă, iar sursa acestei pedagogii este Cuvântul lui Dumnezeu aflat în Sfânta Scriptură. Prin urmare, să citim și să cercetăm Scripturile pentru că în ele avem cuvântul vieții, Viața cea adevărată și veșnică, Învierea sufletelor noastre (cf. Ioan 5, 39).

La acest praznic mărit și luminat suntem datori să reflectăm la cele spuse până acum și să-l ascultăm pe Sfântul Apostol Pavel care dă sfaturi copiilor și părinților spunând: „Copii, ascultați pe părinții voștri în Domnul, că aceasta este cu dreptate. «Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta», care este porunca cea dintâi cu făgăduința: «ca să-ți fie ție bine și să trăiești ani mulți pe pământ». Și voi, părinților, nu întărâtați la mânie pe copii voștri, ci creșteți-i întru învățatura și certarea Domnului” (Efeseni 6, 1-4).

Aflându-ne, totuși, în „Anul omagial al educației religioase a tineretului creștin ortodox”, trebuie să ne rugăm mai mult pentru tinerii noștri și cu toții să participăm la educația și formarea lor spirituală, întrucât educația formează

² *Ibidem*, p. 169.

³ *Ibidem*, p. 223-224.

mintea și înnobilează sufletul. De aceea, dobândirea virtuților și ferirea de patimile care rănesc sufletul este fundamentală pentru educația și formarea tinerilor creștini. Dincolo de educația formală, Sfântul Ioan Gură de Aur înțelege că rugăciunea părinților pentru copii are un rol important în procesul devenirii duhovnicești a acestora. Părinții sunt datori să se roage pentru copiii lor după cum și copiii trebuie să se roage pentru părinții lor.

Așadar, în încheierea acestui cuvânt pastoral, să ne rugăm cu pace Domnului și să spunem împreună cu cel care ne-a lăsat un preafrumos Cuvânt de Învățătură în noaptea sfântă a Învierii lui Hristos, cu Sfântul Ioan Gură de Aur, arhipăstorul Constantinopolului, care ne-a lăsat și acest cuvânt – îndemn la rugăciune pentru tineri: „Rugați-vă, dar, toți împreună cu mine, ca mai cu seamă tinerii Bisericii să trăiască în bună cuviință și să ajungă la bătrâneți cinstitute. Că nu este bine ca aceia care nu trăiesc așa să ajungă la adânci bătrâneți; dar pentru cei care trăiesc în tinerețe ca niște bătrâni, pentru aceia mă rog să ajungă la adânci bătrâneți, să fie părinții unor copii vrednici, să bucure pe cei care i-au născut, dar, mai înainte de toți, pe Dumnezeu, Creatorul lor, să alunge departe de ei orice boală sufletească, nu numai aceea cu privire la încălțăminte, nici numai aceea cu privire la haine, ci orice boală sufletească, orice păcat. Un tânăr de a cărui educație nu te ocupi este ca un pământ înțelenit pe care cresc mulți spini. Să aruncăm, dar, asupra tinerilor focul Duhului Sfânt, să ardem dorințele lor rele, să întoarcem brazdele ogorului sufletului lor și să-i facem gata de a primi sămânța. Să arătăm lumii pe tinerii noștri mai cumiști și mai înțelepți decât bătrânii păgânilor. Atunci e lucru de mirare, când cumiștenia strălucește în viața tânărului! Dacă ești cuminte la bătrânețe, n-ai mare merit; vârsta te ajută să fii cuminte. Minunat lucru este să fii liniștit în mijlocul valurilor, să nu te arzi când ești în cuptor, să nu fii desfrânat când ești tânăr.”⁴

Iisus Hristos – Pedagogul nostru spre Înviere să ne ajute atât nouă, cât și tinerilor noștri să ne apropiem cu inima curată, cu sufletul smerit și fără teamă de mormântul gol și să înțelegem împreună cu mironosițele femeii că Cel căutat nu este în groapă „căci S-a sculat precum a zis” (Matei 28, 6) cale făcând oricărui trup spre învierea cea din morți. Amin!

Al vostru al tuturor de tot binele voitor,

† LUCIAN
Episcopul Caransebeșului

---

⁴ Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omiliile la Matei* (P.S.B. 23), traducere, introducere, indici și note de pr. D. FECIORU, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1994, p. 576-577.